

la columna | NARCÍS-JORDI ARAGÓ

L'ostracisme

S' escriu i s'escriurà molt encara sobre l'exili de 1939 i es comença a escriure també sobre el de 1936, però s'escriu molt menys sobre l'exili interior dels qui, sense moure's de casa, van veure sobtadament trencada o senzillament acabada la vida que havien viscut abans del tall de la guerra.

Moltes d'aquestes vides truncades no han passat a la història ni han meregut cap biografia, però algunes, després de setanta anys de silenci, comencen a trobar l'hora de la rehabilitació. Aquest és, per exemple, el cas de Maria Perpinyà. Nascuda a Verges l'any 1901, poeta des de la infantesa, va obtenir als vint-i-set anys un lloc de treball al diari *El Matí*. Allà va tenir cura de la secció literària i va dirigir *La pàgina de la infància*. El director, com és sabut, era Josep M. Capdevila, ideòleg d'Unió Democràtica de Catalunya, i Maria Perpinyà va presidir la secció femenina d'aquell partit i la comissió literària i pedagògica de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Va destacar com a poeta quan no sonaven altres noms de dona que els de Clementina Arderiu i M. Antònia Salvà.

Acabada la guerra, s'acaba també la vida pública de Maria Perpinyà. Perd la feina i tota possibilitat d'influència en els camps cultural i social. Fins a l'any 1975 no surt el seu nom a l'antologia de poesia femenina *Les tres branques*. Han transcorregut en l'ostracisme trenta-cinc anys, tots els de la dictadura. Encara viurà, fins als 93, en una residència de Banyoles, on es retrobarà amb Josep M. Capdevila, el seu antic director, retornat de l'exili.

Ara, per fi, acaba d'aparèixer, editada per la Diputació de Girona, una magnífica *Antologia de poemes* de Maria Perpinyà. A Josep M. Capdevila n'hi va dedicar un, titulat *El camí del dolor*, amb uns versos finals que són com el dramàtic resum de les seves dues vides: «Dejorn farem via per tots els camins de bellesa / amb totes les punxes del viure dessota el peu nu.»